

gedegen, oriënterend, zaakrijk, voor de kennis der jongste geschiedenis van de Gereformeerde kerken onmisbaar".

Wie ook dit laatste jaaroverzicht weer leest, kan dit oordeel volkomen beamen: ze zijn onmisbaar. Niets ontging Prof. Schilders aandacht en belangstelling. In een zestig pagina's lang overzicht komt alles aan de orde, wat het kerkelijk leven in het afgelopen jaar betrof. Als vanzelf begint hij met de Kamper synode, waarbij hij uitvoerig bespreekt het besluit over de samenspreking, de zending, de kwestie van art. 30 en 31 K.O., de correspondentie met de buitenlandse kerken, de verhouding met de Chr. Geref. Kerken, de nieuwe bijbelvertaling, psalmberijming enz. Aan de orde komen verder de kerkelijke processen, met diverse overwegingen en uitspraken (Axel, Vrouwenpolder, Hasselt), de „oecumenische geest" die overal merkbaar is, het jeugdwerk, het onderwijs, de Theol. Hogeschool e.d. Oriënterend dus, niet slechts voor wat 't interne kerkelijke leven betreft, maar ook in dat, wat vandaag aan ons als kerken zich voordoet aan verleiding en afval. Het wordt juist als zodanig beschreven, en daarin worden we als kerken gewaarschuwd, de rechte weg te blijven gaan. Die weg is maar niet „God", waar ieder vandaag van spreekt, maar God in Christus, en wel de Christus der Schriften.

Van het jaaroverzicht afstappend, komen we tot de eigenlijke statistiek. Twee kerken werden geïnstitueerd, nl. Schoondijke en Veenendaal, terwijl twee kerken werden „opgeheven": Hillegom en Venlo. Het aantal kerken bleef dus gelijk. Nochtans vermeldt de statistiek een vermindering van 6 kerken. Dit geldt nl. de buitenlandse kerken, die tot nu toe in de statistiek waren opgenomen, doch nu onder een apart hoofd „Buitenlandse kerken en contactadressen" voorkomen. Dit geldt eveneens van de predikanten, die naar het buitenland vertrokken. Ook deze kerken dus niet meer in de statistiek voor. Het betreft hier het drietal: ds W. Loopstra, ds J. van Popta en ds H. A. Stel. Met ds Troost, die zich onttrok, vermindert het aantal predikanten dus met 4. Daar staat echter tegenover, dat 6 candidaten in het ambt bevestigd werden, nl. di K. Deddens (Hoek), M. K. Drost (Buitenpost), J. Faber (Deventer), L. A. F. Godschalk (Minnertsga), R. Houwen (Garrelswaer) en W. G. de Vries (Winschoten). De totale vermeerdering bedraagt dus 2. Buiten Prof. Schilder ontviel ons ook ds C. Diemer, die op 19 Maart jl. te 's-Gravenmoer in de leeftijd van 80 jaar overleed. Van hem is een foto opgenomen, terwijl er volgend jaar een in memoriam zal volgen. Het zielental daalde volgens de statistiek van 91.714 op 90.658, een vermindering dus van 1056 leden¹⁾. Hierbij dient ook weer bedacht te worden, dat enkele buitenlandse kerken niet meer meegeteld zijn, terwijl aan de emigratie een beduidend procent moet worden toegeschreven.

Naast de statistiek vindt U verder de jaarlijks weerkerende rubrieken, zoals die betreffende de Theol. Hogeschool, de zending, de diverse verenigingen in onze kerken, de garnizoenskerken en de pers. Nieuw is de reeds genoemde rubriek „Buitenlandse kerken en contactadressen". Hiermee wordt in een behoefte voorzien, naar ons bleek.

In het reeds genoemde „Prof. Schilder, piae memoriae" geeft Prof. Deddens een overzicht van Prof. Schilders redacteurschap van het kerkelijk jaarboek, dat dateert vanaf 1929. Hij laat daarin zien, hoe de „Kerkelijke overzichten", die eerst nog niet van veel betekenis waren, door hem in latere jaren veel breder

¹⁾ Thans blijkt, dat op pag. 44 een verkeerde opgave staat vermeld. Het zielental van Vollenhove-Cadoelen bedraagt niet 290 en 135, zoals het Handboek aangeeft, doch 671 en 320. Daardoor is het zielental in het afgelopen jaar niet teruggelopen met 1056, doch met 675 leden.

werden opgezet, waarmee ze in belangrijkheid stegen. D.V. zal in het vervolg het redacteurschap door Prof. Deddens worden waargenomen.

Tenslotte vermelden we nog de „Kerkenordening". Deze is thans weer geheel opnieuw bewerkt door Prof. Deddens. U weet, dat Prof. Deddens bij de tekst van de kerkenorde ook allerlei oude en nieuwe besluiten opneemt. Prof. Deddens heeft nu laten vervallen de synode-besluiten, die voorkwamen in het Handboek der laatste drie jaren, en er voor in de plaats gesteld andere uitspraken uit de 16e en 17e eeuw en de besluiten der synode van Kampen 1951. De laatstgenoemde besluiten worden, aldus Prof. Deddens, niet in officiële tekst gegeven (dit is de taak van de scriba der synode), maar ze worden in ieder geval correct en zakelijk weergegeven. 22 belangrijke uitspraken zijn in extenso in de bijlagen opgenomen. U bemerkt, dat U door 't Handboek 1952 geheel georiënteerd wordt. Ons gehele kerkelijke leven vindt U hier in zijn zichtbare aspecten weergegeven. Terwijl het jaaroverzicht daarbij ons tevens voorgaat de geesten te beproeven.

Al met al is het boekje uitgedrukt tot 256 pag., dat is 32 bladzijden meer dan verleden jaar. De prijs bedraagt f 1.70. Het grootste gedeelte van de gedrukte voorraad is reeds verkocht. Haast U dus met bestellen.

H. H. v. d. L.

* Orgelfonds-Ereschuld

Nadat Maandag de copie naar Goes was opgezonden met het bericht: „Ereschuld voldaan", bleef het giftenstroompje de eerste dagen nog maar rustig voortkabbelen.

Nu hadden vele gevers 't mij al heel gemakkelijk gemaakt; ze schreven op hun girobiljet: mocht de vereiste som reeds bijeen zijn, wil dan aan mijn bijdrage een andere „School"-bestemming geven.

Nu, dat blaast al dadelijk wind in 't zeil, dat ik j.l. Vrijdag hees: mócht er nog wat meer binnenkomen dan strikt nodig is, laten we dat dan bestemmen voor muziekboeken. Immers: wat is een orgel zonder muziekstukken? Beter „belegging" weet ik niet, je zou haast zeggen: daar zit muziek in. Als ik geen nader bericht ontvang, mag ik 't er dan voor houden, dat men hiermee accoord gaat?

En nu de verantwoording.

N. N. te U. zond Dinsdagmorgen f 2.50 (wat een vreugde voor hem, in de „behouden Haven" Christus te zien, en altijd met de Here te mogen zijn!); J. J. de V. te Z. f 1.—, „een kleine gave, maar met grote dankbaarheid voor 't geen de Here ons gaf in Schilder"; A. T. te R. f 2.50; W. J. S. te B. f 2.50; K. J. V. te A. f 2.50, „een klein bewijs van liefde en van dankbaarheid voor de jarenlange leiding, die we in „De Reformatie" genieten mochten en die ons geweest is een leiden „in het effen recht des Heren"; E. S. te D. f 2.50; G. E. H. te M. f 1.50. Samen: f 15.—.

Per brief kwam de volgende morgen f 5.— van H. V. te R.; per giro: f 2.50 van J. M. N. te P.; f 1.— van B. te A.; f 5.— van A. V. en mej. H. R. V. te L., „Het laatste zetje over de brug?"; f 2.50 van P. M. B. te H., die met z'n gezin niet bij de ereschuld in 't krijt wil staan; hij voegt er aan toe: „mocht het bedrag reeds zijn bereikt, gelieve dit dan een andere bestemming te geven, b.v. SINAR DJIWA". Ja maar nu moet U van ons hier in Kampen niet te hoog denken, we kennen wel enkele talen, maar geen Maleis; ik dacht dat Sinar (zonne)atraal betekende en djiwa ziel of leven (opgezocht in een Woordenboek) — verder kan ik niet komen. U zult dus even over de brug moeten stappen om deze puzzel voor ons op te lossen! Voorts f 3.— van M. d. O. te H., f 2.50 van A. P. F. v. d. W. te L., „voor afdoening niet-stringente schuld"; f 2.— van J. J. B. en P. F. te A.; f 2.50 van J. A. te V.; f 1.— van R. v. R. te D. (hartelijke wedergroet!); f 2.— van H. W. te G., „De Here heeft gegeven, De Here heeft genomen, De Naam des Heren zij geloofd"; f 2.50 van J. H. M. te R.; f 2.— van A. S. te R., „Ps. 101"; f 2.50 van N. N. te B.; f 5.— van M. H. Z. te R. (zeer veel dank voor hartelijke zegenwensen!).

gedragen door de hoofdleders van de Daja's over een „asrama". Dat is een gebouw(tje), waarin een aantal jongens woont, die hun kampongs hebben verlaten om hier te Ngabang school te kunnen gaan en nu natuurlijk een onderdak, voedsel en kleding behoeven. Ruim twee km van Ngabang staat Djelappé's huisje. En daar woont hij met zijn 20 „kinderen", waarvan de oudsten maar weinig in jaren met hem verschillen.

Als onderwijzer was ik erg nieuwsgierig, hoe hij zo'n stel, aan het ouderlijk toezicht onttrokken, jongelui zou regeren; maar ik moet vol bewondering toegeven: „Dat is af". Ze vliegen voor hem. Een wenk, een enkel woord is voldoende. Als je niet beter wist, zou je denken, dat hier een zwaar drill-systeem werd toegepast, maar dat is helemaal niet waar. En ofschoon Djelappé zijn gevoelens niet toont, zoals een Nederlander dat zou doen, toch kunnen we zien, dat hij veel van zijn jongens houdt.

's Morgens is het huis leeg. Djelappé is naar het ziekenhuis en de jongens zijn naar school. Na schooltijd gaan ze huiswaarts en daar heeft ieder z'n taak. Er zijn er, die gaan hout sprokkelen, anderen hebben op de terugweg wat groenten gekocht. Weer anderen gaan het eten bereiden, terwijl een vierde groep zich aan de was begeeft. Voorts is daar herstelwerk aan het huisje zelf, of aan de kleding en tenslotte is er

Voor 80 jaar

OUD-AMSTERDAM

Het is volkomen duidelijk, dat een zo sterk sprekend verschijnsel van een eigen leven met een eigenaardig type, als zich in de feestviering dezer uitstekende buurten (Kattenburg, Willemstraat enz.) vertoont, onze goede revolutionairen het hoofd op hol brengt. Verbeeld u een buurt in het Amsterdam der negentiende eeuw, waar de stadsschool haar banken niet kan bezet krijgen en de Christelijke school, na eenjarig bestaan, moet worden vergroot, waar elk devies of ereboog en chassinet met de neutrale en godsdienstloze staat de spot drijft, waar op 's lands werf, notabene: een Rijksinrichting, koning Willem III aan de Potentaat der Potentaten herinnerd wordt en een Bijbel in zilver gemonteerd de Oranjevorst onverhoeds en misschien tegen de etikette ten geschenke wordt aangeboden,.... en die voor zoveel stoutigheid, in stee van als brekespel bij het neutraal festijn in de hoek te worden gezet, nog met een woord van warme koninklijke dank beloofd wordt... neen, we geven het grijf toe, dat is voor de fanatieke neutralist te veel.

Ons daarentegen geeft zulk een verschijnsel juist moed. Zie, als de revolutie met haar onmeedogende scherpte niet alle leven vlak had geschoren, om voor de echte levenspoëzie haar mat, dor, koud proza in de plaats te brengen, dan zou de nationale geest zich nog in elke buurt van de hoofdstad en in elke vlek van ons goede land even beziel en met een eigen karakter openbaren als het thans in Kattenburg en Willemstraat was. En wilt ge de proef! Vraag het de onpartijdige maar, wat het kleurloos, karakterloos en eentonig feestvieren van onze neutralisten, in weerwil van hun opwindende en onmogelijke kunstgrepen, tegenover het hartaan-grijpend enthousiasme van een vergeten hoek uit Amstels veste was.

„De Standaard", 24 April 1872.

Die Woensdagmorgen bracht also aan: f 41.—.

Tot zover was ik met mijn aantekeningen gekomen, toen de verdovende slag viel, die ons Prof. Holwerda ontnam. Ook hij had zo hartelijk in de zaak van het Orgelfonds meegedeeld, had collecten en giften overgedragen, verheugde zich met ons in het spontane geven van groten en kleinen uit alle kringen en uit alle kerken van ons land. Hij zag met belangstelling het gebruik van het nieuwe orgel tegemoet, want van goede muziek kon hij zeer bijzonder genieten. De Here had wat beters over hem voorzien: met Grefjdanus en Schilder behoort hij nu tot de „blijde zangers" van Openbaring 15, en hoort hij het onvergelijkelijk lieflijke gezang waarvan Openbaring 14 vers 2b en 3 gewaagt.

De eerste paar dagen heb ik deze copie niet kunnen voortzetten, zoals men zich zal kunnen voorstellen. Maar de dankbaarheidsplicht dient vervolgd.

Hier is de verantwoording van Vrijdag: van Z. R. te L. een zeer troostrijke brief, waarbij ingesloten f 2.50; J. J. S. te Lisbon (hoe nauwe contacten legt het Woord, ongeacht de afstand) zond f 10.—; mej. A. A. v. H. te R. f 2.50; dames S. te E. f 2.50; J. W. te J. P. f 2.50; mej. A. E. B. te G. f 1.— (ik hoop U vraag aan de administratie door te geven); J. L. Sr te 's-G. f 2.50; K. de H. te O., „in dankbaar gedenken" f 2.50; J. C. S. te R. f 5.—; A. B. (?) te B. f 2.50; A. A. en A. P. te G. f 5.—; Geref. Kerk te Dalfsen f 15.—; W. G. van S te R. f 3.50 („De bruisende orgeltonen, Die onzer kerke zonen, Aan zo'n instrument ontkloken, Daar willen wij voor dokken"); B. de V. te U. f 6.66 (opbrengst van een huiselijke collecte bij de familie V. na de morgenkerkdienst); opgeteld f 63.66.

Zaterdagmorgens ontving ik: van A. v. D. te D. f 1.—; van J. te E. f 1.— („een bloempje voor Orgelfonds-Ereschuld"); van E. O. te D. f 2.50; van W. G. te R. f 1.50; op een „Jeugd-avond" te Schiebroek en Hillegersberg was men het Orgelfonds gedachtig geweest; er is f 12.91 gecollecteerd; van N. N. te X. f 75.— (U vindt 't zeker wel goed, dat ik over de bestemming van Uw

ook een klein tuintje, dat een beetje in de behoeften kan voorzien en veel zorg vereist. En of Djelappé nu thuis is, of niet, dat werk gaat dóór. Toen ik hem vroeg, of er wel eens gekibbel was, luidde het antwoord: „Niet vaak; want ze weten wel, wie lastig zou zijn, die stuur ik terug naar zijn kampung. En dat zouden ze heel erg vinden. Want de jongens willen graag leren".

Maar..... het huisje van Djelappé werd te klein. Nu had ik wel eens gevraagd, of ik niet één keer per week bij hem thuis mocht komen om daar Bijbelse Geschiedenis te vertellen. Maar Djelappé toonde zich niet zo heel happig. Totdat, na een paar weken, hij zo heel nonchalant naast me kwam staan en, alsof het iets van heel geen belang was, vertelde, dat zijn nieuwe huis klaar was. Indien de tuan nu vertellen wilde, dan kon dat, want er was met de bouw op gerekend.....

Het laat zich denken hoe nieuwsgierig wij waren en de eerste de beste Maandagavond zijn mijn vrouw en ik er heen gegaan. Stel je een rechthoek voor van 8 bij 5 meter. De wanden zijn opgetrokken van stevig gevlochten rotan, vastgebonden aan een aantal in de grond geplaatste palen van ongeveer 3 m hoogte. Daarover heen is een dak van bladeren, in de vorm van een omgekeerde V. In het midden is het huis dus hoger. Daardoor is er ruimte voor een vliering,

tweede gift.
D. H. A. te
Totale we
De Maand
G. A. B. te
af met een
deze droeve
Hogeschool

P.S. Weg
verantwoort

Congres

Men vraa
treffende o
Enschede t
Ongetwijf
naar de op
kampen in
Eindelijk
Evenals
de predika
gebreid met
Over ond
Eerst, me
Luiten, Kul
boodschapp
moet staan

1. volledig
2. je sexe
3. voor w
4. heb je
gtaag beha

En nu n

a. we hel
Zaterdag 26
jaar ('t was
geduurd);

b. in verl
kamp A (d
behalve nat
f 20.—. Op
in de drieh
nog uit de
deze oproef
c. In ver
de geiegein
19 Juli al v
dag 21 Juli
terdag, dan

Tenslotte
zo gauw ds
a.s. lever
Met kam

Congres

In het
stede word
22 Aug., 3
houden. 't
hijkens Zij
pelijk leven
practisch v
Over het
stede. De t
maakt. De
leiding.

De prijs
bij aanmeld
melding bij
te Haarlem
Er kan
naar men
ken binnen

DJELAPPÉ

Beste Vrienden,

De naam hierboven is die van een Daja. Leeftijd? Naar schatting 20 jaar. Lengte ongeveer 1.50 m, gewicht 44 kg. Verder is hij zwijgzaam, toch zeer geestig, uitermate beheerst en zoals blijken zal, heel flink. Hij komt uit een streek, die weer een 160 km verder weg ligt dan Ngabang. Daar is ten Oosten van Sekadua een gebied, waar een missie-post en een Amerikaanse zendingspost elkaar raken. Van beide zijden wordt er hard gewerkt en in Djelappé's dorp zijn zowel roomsen als protestanten. Hij is zelf door een pastoor opgeleid. Hoewel de opleiding goed is wat betreft het lezen, schrijven en dergelijke nuttige vakken, is het onderwijs in de Heilige Schrift, zoals te begrijpen valt, typisch-gebreklijk en doorspekt met tal van roomse bijgelovigheden, hoewel ook weer niet zo dwaas als in Europa!

Deze jongeman is naar Ngabang gekomen in dienst van het ziekenhuis en wordt nu door de dokter enigszins bekwaamd in het microscopisch onderzoek van bloed en darminhoud.

Hij is overigens een echte Daja gebleven en streeft met enkele anderen er naar zijn volk vooruit te helpen. Daarom is hem de leiding en het toezicht op-

die tot sla
even grote
Men komt
kamer, ge
en een vie
lichting ee
een verga
stoelen voo
bij de tua
van een B
chlamus en
vertellen...
Men kan
de scheppl
van de br
van Henoe
Verbond:
ze en.....
trent de v
nu toch k
veel later
maar de w
is hun ne
Daartoe h
stukken p
aan de wa
staan om]